

KVINNHERAD
K O M M U N E

Rådmannen

Hordaland Fylkeskommune

2014/17126

Saksbehandlar	Tlf. direkte innval	Vår ref.	Dykkar ref.	Dato
Gunn Tove Petterteig		2017/100-49	2014/17126	31.05.2017

Høyringsinnspel for regional plan for kompetanse og arbeidskraft

Kvinnherad kommune ynskjer å fremja desse synspunkta i høyringa på regional plan for kompetanse og arbeidskraft.

Kvinnherad kommune er ei stor og langstrakt kommune. Vi har mange bygder og desentralisert tenesteproduksjon.

Kvinnherad er svært utsatt for forgubbing. Den samla sysselsettinga utgjer no under halvparten av befolkninga.

Dei neste femten åra er det venta at delen barn under 15 år vil falla markert og delen eldre over 75 år vil auka mykje. Nedgang i barnetal kan gå ut over barnehagar og nærskular i grisgrendte strok. Innvandrarar/ flyktningar har halde folketalet oppe dei siste åra. «Eldrebølgja» vil få store konsekvensar for det samla pleie- og omsorgsbehovet. Desse forholda må vi ta omsyn til når vi skal «sjå inn i glasskula å spå» om kva vi vil trenga av kompetanse framover.

Den offentleg tenesteytinga aukar og talet på sysselsette i privat næringsliv går ned. Ei framtidig folkeauke er truleg ikkje realistisk utan sterk lokal næringsutvikling og forbetring av kommunikasjonane. -Tilgang på lærlingplassar er viktig i for næringsutvikling og framtidretta utdanningsløp. Skuleåret 2016 – 2017 viser for Kvinnherad sin del ei fordeling med 35% av elevane på Vg1 studieførebuande og 65% innan yrkesfaga. Tala har vore stabile over tid.

Regionsenteret Husnes

Husnes er nettopp blitt regionsenter. Sunde, Valen, Herøysund og Husnes har flest innbyggjarar. Senterfunksjonen vil bli viktig framover fordi ein aukande del av befolkninga vil bu sentralt i tettstadar. Eldre flyttar nærare sentrum for å kunna bu heime lengst mogeleg og unge vil leva eit meir urbant liv i sentrum. *Sentrumsfunksjonen*

kan vera med å stabilisera innbyggjartalet og vera rekrutterande i høve tilflytting til kommunen.

Kommunen sitt behov i dag

Per i dag har kommunen bruk for høgskulekompetanse innan språkpedagogikk, sjukepleie, vernepleie og barnevernspedagogikk. Det har vore vanskeleg å rekruttera psykologkompetanse. Denne kompetansen vil og vera behov for i framtida. Den komande «eldrebølgja» vil krevje stor kommunal innsats både i form av omsorgsteknologiske løysingar og rekruttering av helsepersonell.

Framtidsretta utdanningar, omstillingsevne, digitalisering og effektivisering.

Kvinnherad kommune vil koma til å trenga folk som har ei fagutdanning og jobbar i t.d. helse og omsorgssektoren. Desse folka må og ha kompetanse på endringsarbeid. Føremålet med dette er at «dei som veit kor skoen trykker» veit kor ein skal/ kan setje inn effektive/ innovative tiltak. Det er desse arbeidstakarane som må vera drivarane for effektivitet og innovasjon t.d. i ein sjukeheim. Arbeidstakarane er t.d. sjukepleiarar som treng kompetanse på å gjera oppgåvene smartare. Omsorgsteknologi er per i dag ei tilleggsutdanning/ etterutdanning. Dette blir om kort tid heilt normale hjelpemidlar som kommunar og andre treng. Omstillingskompetanse, effektivitet og det å kunna ta ut gevinstrealisering av nye tekniske hjelpemidlar vil vera naudsynt kompetanse i grunnopplæringane. Utdanningsinstitusjonane bør ta inn omstillingsarbeid og effektivitet som ein del av læreplanen..

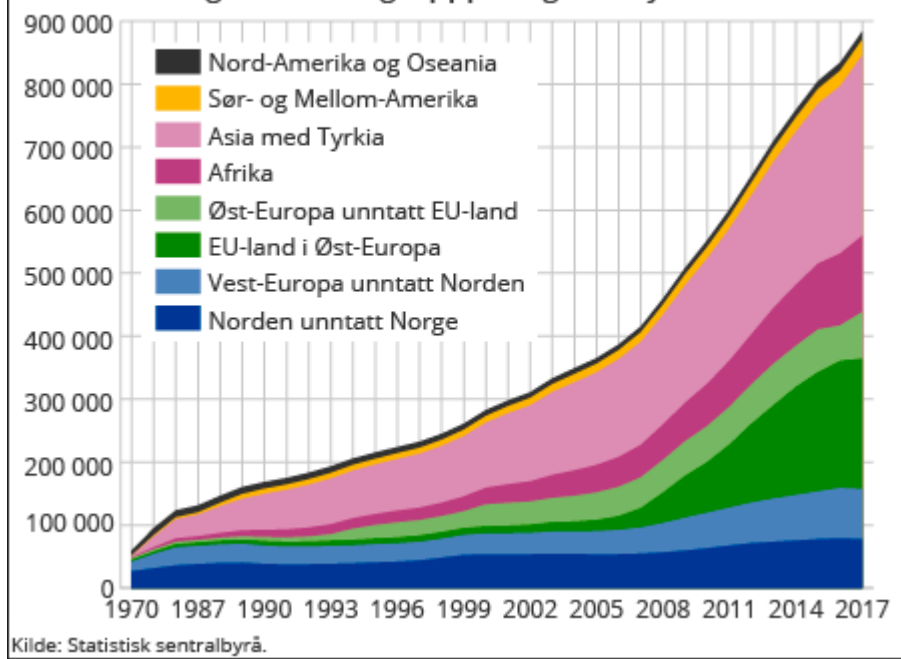
Flyktningar blir gode samfunnsborgarar når dei finn arbeid og kan forsørgje seg sjølve. Dette aukar fridommen til å kunna delta i andre aktivitetar i samfunnet. Det blir mindre forskjellar i haldningar og kultur og kan bidra til betre inkludering i lokalmiljø og arbeidsliv. Det er stor skilnad i utdanningsnivået blant dei som kjem til landet som flyktning. Målet er å utjamna dette via introduksjonsprogrammet. Introduksjonsprogrammet har som mål at flyktningane skal læra seg norsk og koma seg ut i arbeid eller utdanning. For dei som kjem til Norge i godt vaksen alder, med lite eller ikkje grunnutdanning kan det å finna seg eit arbeid etter introduksjonsprogrammet vera vanskeleg her i landet. Høgt utdanningsnivå, teknologiske hjelpemidlar i nesten alle jobbar og krav til fagbrev og gode munnleg og skrifteleg norsk kan vera ein altfor høg barriere for nokre. Kan utdanningsinstitusjonane leggje meir til rette for denne gruppa? Kan ein t.d. ha eit trinnvis utdanningssystem som gjer at ein kan byggje på og utvide kompetansenivået?

Det er viktig at desse som kjem til Norge kan greie seg utan sosial- og trygdeytningar for å kunna bli autonome aktive samfunnsborgarar som er ressursar for samfunnet.

Norad meiner det er over 750 millionar vaksne analfabetar i verden. Dei fleste kjem frå Afrika sør for Sahara og vest India. (sjå figuren på neste side) Kvinnherad har som resten av landet mange flyktningar frå desse landa.

Konklusjon: Utdanningsinstitusjonane må leggja til rette for enkle utdanningsløp for innvandrarakar med låg eller manglande grunnkompetanse. Det bør greiast ut kva utdanningar det er arbeidsledighet i, slik at desse har ein sjanse i konkurranse med norske. For å sikra at desse innvandrarakarane får eit slikt tilbod, bør finansieringa for desse utdanningsløpa koma frå statsbudsjettet.

Figur 1. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn. Landgrupppering fra 1. januar 2017

Utdanningsnivå og høve til kompetanseheving i kommunen

Yngre elevar under 24 år bør gå skulegangen på vanleg vidaregåande skule. For eldre innflyttarar som gjerne har familieansvar, kan det å gå på ein vanleg vidaregåande skule by på problem. (jamfør avsnittet over: manglande grunnkompetanse/ analfabetisme) Kvinner er meir utsett for analfabetisme enn menn.

Flyktningar/ innvandrarar bør få eit «skreddarsydd» utdanningsløp for ei relevant fagutdanning. Det er ikkje dei som er arbeidsinnvandrarar som vi viser til her. Det som kan vera problematisk her er at samfunnet lagar eit klasseskilje, men det blir det likevel når folk ikkje greier å forsørgje seg sjølve. Det er viktigare at individet kjenner seg nyttig og bidreg til fellesskapet gjennom arbeid og sjølvstendighet.

Tilrettelagt fjernundervisning kan vera ei løysing for familiefolk.

Rådgjeving og karriereplanlegging

Utkast til handlingsplan for regional plan for kompetanse og arbeidskraft, inneheld mange gode konkrete tiltak under kapittel 4, 5 og 6 som vil kunne verka positivt inn med tanke på framtidsbehova til næringane i kommunen. Det kunne likevel vore ønskjeleg med noko tydligare tiltak knytt til ein heilskapleg modell for ei gjennomgåande rådgjevings- og karriererettleiingsteneste som inkludera både ungdomskular og vidaregåande skule i kommunen. Ei heilskapleg rådgjevingsteneste på tvers av forvaltningsnivå ville kunne bidra positivt til auka gjennomføring og eit tydelegare og meir bevist karriereval blant ungdommane i alderen 13 til 19 år i kommunen. Ei gjennomgåande rådgjevingsteneste vil òg i større grad kunne medverke til ei tettare oppfølging og karriererettleiing for ungdom med minoritetspråkleg bakgrunn, sett opp mot behova i den lokale arbeidsmarknaden. Relevant og framtidsretta kompetanse er viktig for å sikre eit stabilt innbyggjartal i kommunen.

Med helsing

Gunn Tove Petterteig
kommunalsjef

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.